

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 22176/2022
19.01.2023. година
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Станић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., са боравиштем у ..., чији је пуномоћник Станислав Јанковић, адвокат из ..., ради измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 348/22 од 17.08.2022. године, у седници већа одржаној дана 19.01.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 348/22 од 17.08.2022. године и пресуда Основног суда у Старој Пазови П2 415/20 од 25.03.2022. године у делу којим је одлучено о вршењу родитељског права, одржавања личних односа са млт. децом, обавези плаћања доприноса дечијем издржавању и трошковима поступка и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови П2 415/20 од 25.03.2022. године, одлучено је да се мења одлука о самосталном вршењу родитељског права садржана у пресуди истог суда П2 24/18 од 18.05.2018. године, тако да се деца странака млт. ВВ рођена ... године у ... и млт. ГГ рођен ... године у ... поверавају оцу АА из ... ради самосталног вршења родитељског права; уређују лични односи мајке ББ са млт. ВВ и млт. ГГ тако да млт. деца са мајком проводе сваки други викенд у месецу од петка у 19 часова до недеље у 18 часова, половину летњег и зимског распуста, сваки други дечији рођендан, с тим да их мајка преузима и враћа на адресу оца; обавезује тужена ББ да на име свог доприноса за издржавање млт. ГГ плаћа месечно износ од 6.000,00 динара и млт. ВВ плаћа месечно износ од 8.000,00 динара, уплатом на означени текући рачун оца млт. деце, почев од 18.11.2020. године као дана подношења тужбе па надаље док за то постоје законски услови или се прилике не промене, док је преко тих износа одбијен захтев за издржавање млт. ГГ за износ од 4.000,00 динара и млт. ВВ за износ од 2.000,00 динара и одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 348/22 од 17.08.2022. године, одбијене су жалбе странака и наведена првостепена пресуда је потврђена у делу којим су млт. деца поверена тужиоцу на самостално вршење родитељског права, уређен начин одржавања личних односа између млт. деце и тужене, тужена обавезана да доприноси дечијем издржавању и одлучено о трошковима поступка. Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ бр. 72/2011 ... 18/2020) и члана 208 Породичног закона („Службени гласник Републике Србије“ бр. 18/2005), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Старој Пазови П2 1470/13 од 24.01.2014. године разведен је брак странака и њихова заједничка деца млт. ВВ рођена ... године и млт. ГГ рођен ... године поверена су оцу на самостално вршење родитељског права. Због занемаривања деце и неодговарајућег вршења родитељског права од стране оца, правноснажном пресудом истог суда П2 24/18 од 18.05.2018. године млт. деца су поверена мајци на самостално вршење родитељског права и са мајком су живела до августа 2019. године, од када отац води бригу о деци и деца са њим деца живе у кући у ..., а мајка се преселила у ..., где са супругом и њиховим дететом од ... године живи у кући код свекра. Млт. ВВ и млт. ГГ не желе да живе са мајком у ..., опредељују се да живе у ... са оцем. Тужиоцу у старању о деци помоћ пружају мајка тужене и његова мајка. Млт. ВВ похађа ... разред средње ... школе, а млт. ГГ похађа ... разред Основне школе у ... . Тужилац обавља послове у ... у од којих у просеку месечно заради око 350 евра. Тужена приход остварује од ..., на тај начин месечно оствари 10.000,00 динара, а њен супруг остварује зараду од око 30.000,00 динара и свекар пензију од око 34.000,00 динара. Виђање тужене са млт. ВВ и млт. ГГ није континуирано и не одвија се у складу са узрастом и потребама деце. Утврђено је да отац не брани деци да виђају мајку и да је његов став по том питању одговарајући, а да је иницијатива с мајчине стране недовољна.

Према налазу и мишљењу органа старатељства, после периода занемаривања деце од стране оца када је злоупотребљавао алкохол и био лечен од алкохолизма, отац је био укључен у групне и индивидуалне саветодавне третмане код органа старатељства и следио упуте органа, након чега је дошло до оснаживања његових родитељских и личних капацитета, тако да је он као родитељ емотивно привржен деци, у интеракцији топао, брижан, благ, није примењивао насилне облике понашања у односу на децу, ваљано се стара о деци и задовољава њихове потребе, а у бризи о деци ужива значајну подршку њихове бабе по мајци. Орган старатељства је мишљења да је актуелно целисходно децу поверити оцу који непосредно брине о њима на одговарајући начин, а такође и да је у интересу деце да остварују чешће контакте са мајком, па је у том правцу дат предлог који је од стране нижестепених судова прихваћен. Цењено је да отац адекватно брине о деци од средине 2019. године, да деца желе да живе са њим и да то одговара њиховом најбољем интересу.

Партиципирајући у судском поступку деца су изразила жељу да живе са оцем и потврдила да он има у свему одговарајући однос према њима, као и да више не конзумира алкохол, што је обухваћено чињеничним утврђењем интегрисаним у оцену о родитељској подобности тужиоца.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили захтев тужиоца да се одреди да он самостално врши родитељско право, сматрајући да је то у најбољем интересу деце.

Основано се у ревизији тужене оспорава правилност примене материјалног права јер за оцену о најбољем интересу деце чињенично стање је непотпуно утврђено.

Имајући у виду околности које су условиле да се због занемаривања деце промени одлука о вршењу родитељског права у 2018. години, требало је у циљу заштите права и интереса млт. деце у овом поступку на поуздан начин утврдити да ли је тужилац превладао раније присутну болест зависности од алкохолизма. Тужилац је у поступку навео да је био на одговарајућем лекарском прегледу, али о медицинском налазу података нема ни у извештају органа старатељства, ни у судском спису. Према расположивој медицинској документацији, тужиоцу је дијагностикован посттрауматски поремећај 2014. године, а у 2017. години је по трећи пут био хоспитализован због алкохолизма рецидива и на лични захтев отпуштен са лечења без потпуне стабилизације психичког стања, што су чињенице следом којих је нужна стручна провера психичког статуса тужиоца који тражи да му се деца повере на самостално вршење родитељског права. Деца нису компетентна да дају оцену о том важном и комплексном питању. Доказни предлог тужене да се одреди медицинско вештачење о родитељској подобности тужиоца да самостално врши родитељско право, неоправдано је одбијен као да је сувишан. Према утврђеним околностима случаја, сувишан не може бити доказ провођења медицинског вештачења о околности битној за процену способности родитеља за самостално вршење родитељског права, а пре свега битној за живот и правилан развој личности млт. деце.

Право деце на живот са родитељима прописано је у члану 60. Породичног закона. Ово право подразумева да се сваком детету обезбеди безбедан живот. Таквим се сматра живот лишен ризика занемаривања, којем су деца у овом случају већ била изложена. Зато се стручна провера о здравственом стању тужиоца, овде јавља као нужна.

У поновном поступку, првостепени суд ће имати у виду примедбе из овог решења и донети нову правилну и закониту одлуку.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић